Aº. 1828. Nº. 63.

LEYDSCHE COURANT.

MAANDAG DEN 26 MEI.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, brengen, bij deze, ter voldoening aan eene circulaire Missive van Mijnheer den Staatsraad Gouverneur van Zuid-Holland van den 3 dezer maand, (*Provinciaal-blad* Nº. 46,) ter kennisse van de inwoners dezer Stad, dat, ten gevolge van Zijner Majs. besluit van den 2 April l. l. Nº. 24, eene vermeerderde premie van Gouvernements-wege wordt uitgeloofd, op het ontdekken van geheime Brouwerijen en Branderijen, zoodanig, dat die premie zal kunnen zijn *vijftig Guldens* (*f* 50) wanneer de Brouwerij of Branderij niet in werking is en *tot honderd Guldens* (*f* 100) zal kunnen worden gebragt, ingeval dezelve in werking gevonden worden; zullende deze uitloving niet van toepassing worden gemaakt op het vinden van gereedschappen geschikt *tot* of wel op het ontdekken van het brouwen van bier tot huisselijk gebruik.

Leyden den 22 Mei 1828.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

J. C. DE MEY.

Ter ordonnantie van dezelve,

P. A. DU PUL.

GRIEKENLAND.

DRAGOMESTRA den 29 Februarij. Nadat een korps, door den Generaal *Church* afgezonden, de stelling van St. Nikolaas nabij Manina bezet had, was de gemeenschap tusschen Missolunghi en het vijandelijk leger, in den omtrek van Karrassára gekampeerd, geheel afgesneden. Den 22. viel dan ook de bevelhebber van Prévesa met 1300 man die stelling, drie herhaalde malen, geweldig aan, maar werd telkens terug gedreven. Zijn verlies beloopt een honderdtal manschappen, die gedood of gewond zijn, het onze bestaat in 2 dooden en 8 ligt gekwetsten. Indien een korps van 300 Grieken, dat de Turken in den rug moest aanvallen, niet door den slechten staat der wegen en den aanhoudenden regen belet ware geworden, tijdig zijne bestemming te bereiken, zoude het verlies van den vijand vrij grooter geweest zijn. Dezelfde oorzaken hebben het korps, dat de stelling van St. Nikolaas bezette, genoodzaakt eene andere, nader bij het hoofdkwartier te nemen.

PAROS den 16 Maart. De President heeft, onder dezen dagteekening, eene circulaire aan de provincien doen zenden, waarbij hij, uit beweegredenen van menschlievendheid en staatkunde, beveelt, alle de Arabieren en Turksche gevangenen, die in de provincien verspreid zijn, te verzamelen en naar Napoli, onder het toezigt van den provisioneelen bevelhebber dier plaats op te zenden, die ten dien opzigte de noodige instructien ontvangen had. Het Gouvernement hoopte, dat de goede, wil dergenen, welke gevangenen in hunne magt hadden; alle geweldige middelen om het menschlievend en staatkundig oogmerk ter bevrijding hunner medeburgers door uitwisseling te bereiken, zoude onnoodig maken.

— Bij een besluit van den 15 Maart, heeft de President de koopvaardijvaart geregeld. De schepen daartoe bestemd, worden in twee klassen verdeeld: de eerste bevat die van 15 ton en daar boven; de tweede de kleinere. De eigendom moet bewezen worden door eene acte gecertificeerd door de Primaten van het eiland, waar zij verkregen zijn; de overgang van den eigendom is ook aan zekere formaliteiten onderworpen, geschikt om het Gouvernement de wezenlijke eigenaren te doen kennen. De schepen der tweede klassen mogen niet meer dan zes man en geen geschut aan boord hebben; en geen schip mag meerdere wapenen met zich voeren, dan het getal der manschappen vereischt, de wapenen moeten altoos in de wapenkamer onder het onmiddelijk toeverzigt van den Kapitein berusten. Slechts de schepen der eerste klasse die boven de 25 ton zijn, mogen geschut voeren. De vlaschers schepen mogen niet meer dan 6 matrozen en geene wapenen hebben. De equipagie moet ten minste voor drie vierde gedeelten uit Grieksche matrozen bestaan. Geen schip mag een passagier aan boord nemen, die niet van een paspoort voorzien is. Elk schip dat zonder deugdelijke papieren vaart, zal worden verbeurd verklaard en de kapitein en equipage zullen als zeeroovers worden gestraft. Wijders bepaalt het besluit de doodstraf tegen eenige overtredingen, en den 1sten Mei tot dezelfs in werking brengen. Het is door den President *Capo d'Istrias* onderteekend.

— *Maurocordati* en *Colettí* zijn nog niet geëmployeerd. De eerste geniet nog altoos eenen grooten invloed.

— De President is een man van een vlug verstand, in staat om zeer wel zijnen toestand te beseffen, en er partij van te trekken om de kuiperijen te doen feil slaan. Op het eerste woord, deed hij *Griva* en *Stratos* de vestingen van Napoli verlaten. Hij draagt zorg voor de organisatie van alle takken van bestuur, en men kan hopen, dat het weldra uit de verwarring verrijzen zal; waarin het de omwenteling geworpen heeft.

[De Heer *Eynard* deelt, bij eene missive uit Geneve van den 16 Mei, het navolgend beknopt overzigt mede, van de bij hem ontvangene tijdingen, gedagteekend Napoli den 26 April.

„ De Graaf is zeer voldaan over den openbaren geest: alles wordt in Griekenland beter, de orde keert langzamerhand terug, en de magt des Presidents neemt dagelijks toe; hij wordt gehoorzaamd, bemind, geëerbiedigd, en onder zijn vaderlijk bestuur organiseert zich alles, de landen worden bebouwd, scholen opgerigt, en de wegen hersteld.

„ De President heeft levensmiddelen aan de ongelukkigen doen verdeelen; maar ter zelver tijd heeft hij ze aan de onderscheidene soorten van de vruchtengeteelt te werk gesteld; dat het echte middel is om deze uitgehongerde bevolking te verzorgen.

„ De uitkomsten, die men tot nu toe verkregen heeft, zijn verwonderlijk.

„ Te Parot heeft men, onder bestuur van den waardigen Heer *Stevenson*, een buitengemeen groot nationaal domein gevormd. Het is geheel met aardappelen en mais beplant.

„ In den omtrek van Napoli, waar alles moest blijven liggen, heeft de President een gedeelte der bevolking doen kampeeren, en men behouwt er thans eenen schoonen landelijken oord.

„ Te Egina wordt een groot gebouw opgerigt, hetwelk 2000 kinderen bevatten zal, die het onderling onderwijs genieten zullen. Reeds stonden het 200 kweekelingen, in het nieuw gekleed, te herrekken.

„ De boomen, die allen door de Turken vernield waren, worden door anderen vervangen en te Egina alleen zijn duizenden van kastanje-boomen uit Candia aangevoerd.

„ Te Egina is men reeds met het aanleggen van groote wegen en pleinen begonnen. Te Napoli was men daarmede ook bezig, en maakte de toeberéidselen om plantsoen aan te leggen.

„ Het korps geregelde troepen van *Fabvier* werd, van nieuws georganiseerd, en de Kolonel, wel verre van Griekenland te verlaten, heeft den president verzocht instrumenten voor een volledig militair muzijk te ontbieden.

„ De Graaf *Capo d'Istrias* heeft tot nu toe in alle deze onkosten kunnen voorzien met de laatste gelden door de Europesche welwillendheid overgemaakt, en vooral met die, welke in de Nationale Bank gestort werden; ongeveer 50,000 Spaansche piasters zijn door onderscheidene bijzondere personen voorgeschoten, de Graaf, zijne Secretarissen en verscheidene Philhellenen hebben het voorbeeld gegeven door hunne baarschap gelden in de bank te brengen. Deze middelen hebben in de eerste behoeftigheden voorzien, maar zij zullen weldra uitgeput zijn, en de President stelt al zijn vertrouwen op den uitstand der eerlijkmoedige Monarchen. Het lijdt thans geen den minsten twijfel meer, of Griekenland, in dit eerste oogenblik geholpen, zal zich weldra zelve helpen kunnen en in staat zijn om aan de Mogendheden de voorschotten terug te geven, die gedaan werden, om het een land te helpen herstellen en organiseren, waar alles vernield was.

„ Over het algemeen gaat alles in Griekenland zoo goed als het de hagchelijke omstandigheden toelaten, en indien de Voorzienigheid de pogingen van den President blijft zegenen, zal dat ongelukkig volk, meer vroeger dan men het konde denken, verdienen zijnen rang onder de beschaafde natien te hernemen.

„ De Graaf wenschte, dat eenige jonge Zwitsers, bekwaam om bij de administratien gebezigd te worden, naar Griekenland overkwamen. *Zij moeten*, zegt hij, *verstand, eene beproefde eerlijkheid, en geestrenge zeden bezitten.*

„ Ik voel eene behoefte, Mijnheeren," dus eindigt de Heer *Eynard*, „ dezen brief met eene godsdienstige gedachte te besluiten;

„ Laat ons de geheimzinnige wegen der Voorzienigheid bewonderen! Dat ongelukkig Griekenland, hetwelk sedert zes jaren op den rand des afgronds, zelfs slechts als door een wonderwerk nog bestaat, dat men alleen van de bloedbaden wilde beurtjden, zal *door de krachs der omstandigheden en gebeurtenissen*, een geheel onafhankelijke staat worden. Aan wien zal het dit verschuldigd zijn, zoo niet aan de verblindheid, waar mede God zijne vijanden geslagen heeft? De wrees om de rust van Europa te storen, zon de welwillendheid der Monarchen wederhouden hebben, en het is aan de halsstarrigheid van *Mahmoud* en zijne Raadslieden, dat Griekenland zijne gave vrijheid zal verschuldigd wezen."]

— De Admiraals der vereenigde eskaders in de Middellandsche zee hebben het verzoek van de Porte, ter gelegenheid van de vreedzame zending der drie Bischoppen naar Griekenland, gedaan, om namelijk hunne tusschenkomst te verleenen, ten einde de Grieken zich aan het besluit der amnestie onderwerpen mogten, afgeslagen. De Admiraal *de Rigny* heeft, zegt men, te kennen gegeven, dat de Admiraals geene volmagt hadden om aan de wensch der Porte te voldoen; dat hij haar alleen aanraden kon, om zich zoo spoedig mogelijk aan de bedingen van het tractaat van den 6. Julij te onderwerpen, en de bemiddeling der Mogendheden aan te nemen; dat het voor de Porte, in haren tegen-

(*Het vervolg op den kant van deze blade.*)

IONISCHE EILANDEN.

KORFU den 27 April. Men vernemt, dat *Reschid* Pacha, van zoden te Prevesa aangekomen is. Een Fransche schouwer was den 7den met brieven voor hem de haven binnengeloopen, waarop de Fransche Consul aldaar overvoer, en hem ontving met de eerbewijzen, hem verschuldigd.

Den 28 Mei zullen, naar berigten, nog verzonden worden de Heeren *de Rheaupierre* en *Strafford Canning* als Commissarissen bij den Graaf *Guilleminot*, vereenigd hebben om de conferentien over den toestand van Griekenland te hervatten. De eskaders der Mogendheden, die zich vereenigd hebben, om de Egyptenaren in Morea te blokeren, en de Russische vloot zonder, en mogen als vergezellen met bevrijding van Griekenland, gaan nu scheepen, en met de Turken van hunne Mogendheden, te handelen.

WALLACHYEN.

BUCHAREST den 4 Mei. *Russchid Amat* Bevelhebber der invasie van Georgie, heeft onlangs den Kapitein van dage van Wallachye, gezonden, om in deze Staat bij den Graaf *Guilleminot*, vereenigd hebben, om de conferentien over den toestand van Griekenland te hervatten. De eskaders der Mogendheden, die zich vereenigd hebben, om de Egyptenaren in Morea te blokeren, en de Russische vloot zonder, en mogen als vergezellen met bevrijding van Griekenland, gaan nu scheepen, en met de Turken van hunne Mogendheden, te handelen.

RUSLAND.

ODESSA den 25 April. Den 6 en 7 Mei zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Kamenka, en dat van den Generaal Rudiger te Wolchovetz zijn. Den 8 Mei zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Lipowetz zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Kamenka. Den 9 Mei zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Tulczin zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Lipowetz. Den 10 Mei zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Bar zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Tulczin. Den 11 Mei zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Jampol zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Bar. Den 12 Mei zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Mohilow zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Jampol. Den 13 Mei zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Rasdelna zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Mohilow. Den 14 Mei zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Akkerman zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Rasdelna. Den 15 Mei zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Ismail zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Akkerman. Den 16 Mei zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Reni zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Ismail. Den 17 Mei zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Galatz zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Reni. Den 18 Mei zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Braila zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Galatz. Den 19 Mei zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Isaktschi zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Braila. Den 20 Mei zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Tulczin zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Isaktschi. Den 21 Mei zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Bar zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Tulczin. Den 22 Mei zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Jampol zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Bar. Den 23 Mei zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Mohilow zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Jampol. Den 24 Mei zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Rasdelna zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Mohilow. Den 25 Mei zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Akkerman zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Rasdelna. Den 26 Mei zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Ismail zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Akkerman. Den 27 Mei zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Reni zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Ismail. Den 28 Mei zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Galatz zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Reni. Den 29 Mei zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Braila zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Galatz. Den 30 Mei zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Isaktschi zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Braila. Den 31 Mei zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Tulczin zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Isaktschi. Den 1 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Bar zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Tulczin. Den 2 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Jampol zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Bar. Den 3 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Mohilow zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Jampol. Den 4 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Rasdelna zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Mohilow. Den 5 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Akkerman zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Rasdelna. Den 6 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Ismail zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Akkerman. Den 7 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Reni zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Ismail. Den 8 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Galatz zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Reni. Den 9 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Braila zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Galatz. Den 10 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Isaktschi zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Braila. Den 11 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Tulczin zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Isaktschi. Den 12 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Bar zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Tulczin. Den 13 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Jampol zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Bar. Den 14 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Mohilow zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Jampol. Den 15 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Rasdelna zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Mohilow. Den 16 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Akkerman zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Rasdelna. Den 17 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Ismail zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Akkerman. Den 18 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Reni zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Ismail. Den 19 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Galatz zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Reni. Den 20 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Braila zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Galatz. Den 21 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Isaktschi zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Braila. Den 22 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Tulczin zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Isaktschi. Den 23 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Bar zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Tulczin. Den 24 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Jampol zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Bar. Den 25 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Mohilow zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Jampol. Den 26 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Rasdelna zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Mohilow. Den 27 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Akkerman zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Rasdelna. Den 28 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Ismail zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Akkerman. Den 29 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Reni zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Ismail. Den 30 Juni zal het hoofdkwartier van den Generaal Roth te Galatz zijn, en dat van den Generaal Rudiger te Reni.

dan om zijn krijgsvolk in de wapenen te oefenen, en had bijna alle zijne manschappen aan geene zijde van den Donau gezonden, om het feest van Beiram bij te wonen. De Kapi-Kiaja kon aan zijnen Vorst schrijven, dat men van de zijde der Turken geenen den minsten inval in Wallachije te vrezen had, en dat hij Bevelhebber zich aan opstand en verraad tegen de Porte zoude schuldig maken, indien hij, tegen zijne nadrukkelijke instructien aan, iets dergelijks ondernam.

MOLDAVIEN.

JASSY den 7 Mei. Van onderscheidene kanten ontving men gisteren het berigt, dat men in den loop van dien dag, te Skuleni, anderhalf uur van hier op de grenzen gelegen, pontons over de Pruth geslagen en drie bruggen over die rivier had begonnen te maken. Dezen morgen, ten half zes uren, zijn twee eskadrons Russische hulanen, aan welker hoofd zich de Kolonel *Loprandi* bevindt, deze hoofdstad binnengetrokken. Die Officier begaf zich dadelijk bij den Prins *Scourdza*, om hem het bezetten van het Vorstendom door de Russische troepen bekend te maken. Ongeveer anderhalf uur later kwamen de verdere eskadrons van het regement hulanen en een regement voetvolk, met slaande trom en vliegende vaandels, de stad binnen rukken. Ten half tien ure zagen wij den Generaal *Graaf van Pahlen*, tot Gouverneur der beide Vorstendommen benoemd, aankomen. De Divan der Boljards vergaderde in de *Metropolis*, om de bevelen van den nieuwen Gouverneur af te wachten, die ten 11 ure in de vergadering verscheen. Hij deelde haar eene afkondiging mede, in de Moldavische spraak gedrukt, en welke hij in menigte uit de vensters van het Paleis liet werpen. Terzelver tijd overreikte hij den Divan eene oorlogsverklaring tegen de Porte, in de Russische taal opgesteld.

De Prins *Scourdza* werdt als gevangen beschouwd, maar met alle de aan zijne waardigheid verschuldigde achting behandeld. Men zegt, dat hij morgen naar gene zijde der Pruth gevoerd zal worden.

Volgens berigten uit Galatz van den 23 April, in de *Allgemeine Zeitung* gemeld, werden de toebereidselen der Russen, om den Donau over te trekken, ijverig voortgezet; die overtogt zou echter, naar het oordeel der *Preussische Staats-Zeitung*, niet geschieden vóór dat de Keizer te Ismaël zoude zijn aangekomen. Deze Staats-Courant berekent de magt der Turken in Bulgarije en Roemelie, waar men denkt, dat de inval der Russen van dien kant geschieden zal, op 20,000 man geregelde troepen, 20,000 man lijfwachten der Pacha's, en op omtrent 100,000 man militie, daar onder begrepen de bezettingen der vestingen.

OOSTENRYK.

TRIESTE den 6 Mei. Een schip, in zien dagen van Korfu overgekomen, berigt, dat twee Fransche fregatten en een brik er in de haven de expeditie van 10,000 man uit Toulon verwachtten, om naar Morea elder zelt te gaan.

Den 8 Mei. Heden is er met schepen van Smyrna, Morea, Egypte en de Jonische eilanden tijding ontvangen. De Admiraal *Heyden* was te Zante aangekomen. Ibrahim Pacha scheen geene maatregelen te nemen om te vertrekken. In Alexandrie was alles rustig, de Egyptische vloot was gewapend, maar had nog geen bevel gekregen om te vertrekken. Het Algerijnsche smaldeel was weder binnengeloopen.

NEDERLANDEN.

LEYDEN den 23 Mei. Heden is H. K. H. de *Prinses van Oranje* op het aller onverwachts in deze stad gekomen, welke, na het Museum en den Kruidtuin te hebben bezigtigd, terstond weder naar 's Gravenhage is vertrokken.

Den 25 Mei. Volgens tijdingen uit Lissabon van den 7den is Portugal het tooneel van eenen burgeroorlog. De Regent heeft den 3den de drie Orden zaamgeroepen, bij een besluit, geteekend: *Com a rubrica real*, (met het Koninglijk handmerk.) Te Porto, te Braga, te Bissa hebben zich de soldaten van het garnizoen voor Don *Pedro IV.* verklaard, en zijn met die der politie handgemeen geweest. Een buitengewoon koerier heeft den Prins-Regent het stellige besluit van het Spaansch Gouvernement overgebragt, van niet te zullen gedogen, dat de gezellen van den Markies de *Chaves* Spanje verlaten. Zijne Hoogheid heeft daarop 24 Spanjaarden, sedert 15 tot 20 jaren te Lissabon gevestigd, doen gevangen nemen; tegen welke verrechting van het volkenregt de Spaansche Minister dadelijk geprotesteerd heeft. De Fransche Minister is den Regent nog niet voorgesteld, en men zegt, dat die niet geschieden zal.

— Bij de Kamer der Gedeputeerden van Frankrijk is, den 21 dezer, de wet ter leening van 80 millioenen, met 287 stemmen tegen 65 aangenomen.

— [Het Hoogerhuis van Groot-Brittannie heeft den 19, op rapport zijner commissie, met de Gedeputeerden uit het Lagerhuis omtrent de minnelijke schikkingen in de verschillen met de Roomsch-Katholijken van Ierland, in conferentie geweest zijnde, besloten, die zaak, den 9 Junij aanstaande te zullen voornemen.]

MENGELINGEN.

APOLLOS TEMPEL TE BASSAE IN ARKADIE.

(Vervolg en slot der Mengelingen van Maandag den 19 Mei l. l.)

De plaats, welke door deze zuilen van de overige Cella afgezonderd wordt, is, volgens de mening der schrijvers, tot voorzeggingen en Godspraken bestemd, hetwelk door den Heer *Muller* echter, als *zijn* waarschijnlijk verworpen wordt: het schijnt echter, dat juist om deze ruimte's wille, welker bestemming zoo duister is, de Cella, en daardoor de geheele tempel, langer is geworden; hij heeft vijftien zuilen in de lengte op eene breedte van zes: eene geheel ongewone verhouding. Wat nu de beeldwerken betreft, welke den Fries aan alle vier zijden der hypaethral opening versieren: zoo rangschikt de Baron *von Stackelberg* dezelve, na eene scherpzinnige overweging van alle omstandigheden op die wijze, dat over het standbeeld van den God, de tafel gezet wordt, op welke Apollo met Diana, op eenen met herten bespannen wagen komen aanreiden, en van daar uit den slag der Centauren langs de eene verlengde zijde, en den kamp der Amazonen langs de tegenovergestelde afloopt, terwijl de laatstgenoemde ook nog de tweede kortere zijden in het aangezigt des standbeelds vervult. Eene vraag is zeer natuurlijk, te weten: welke de beduidenis wezen mag van zulke voorstellingen ter dezer plaatse? Want wanneer dan ook al Centaurengevechten en Amazonenslag op menig bouw- en beeldwerk van dien tijd bijna slechts als tooi verschijnen, en de Attische kunstenaars aan deze onderwerpen om die reden, boven anderen de voorkeur géven konden, wijl de nationale held van Athene, Theseus, in beiden de hoofdrol speelt: zoo is toch hier in het binnenste des tempels, in de nabijheid van het Godsbeeld, eene meer bepaalde bestemming te veronderstellen, inzonderheid, daar toch de hulpvaardig toesnellende Goden ook zelfs in deze compositie tusschen de groeppen der strijders gezien worden. Meest onmiddelijk zijn zij naar de Centauren toegekeerd, alwaar zij dan waarlijkelijk om de Lapithen, welke ook, volgens zekere overlevering, van *Apollo* afkomstig gerekend worden, tegen deze ondieren ter hulp te komen.

Wat de Amazonen betreft, zou men allerlei getuigenissen (ook eene geschilderde vaas) daarvoor kunnen bijbrengen, dat *Apollo* met zijne zuster *Diana*, deze Mythische grondlegsters van den Ephesischen eeredienst moesten bijstaan. Intusschen rigtte zich de kunstenaar blijkbaar, slechts naar de Attische overlevering, volgens welke, zoo als de Baron *von Stackelberg* zeer juist uit de getuigenis van *Plutarchus* besluit, *Theseus* deze vreemde Krijgsheldinnen, de Amazonen, op den dag van het *Apollo*-feest, overwon. Zoo veel zich de Schrijver laat aangelegen zijn, om de Mythische Traditien, die den kunstenaar voor den geest moesten zweven, in een schoon licht te stellen; met dezelfde opmerkzaamheid vervolgt hij de Mythische traditien en de kunstkundige motieven, welke de groeppering der figuren in de bijzonderheden bepalen. Hij doet de gelijkvormigheid uitkomen, welke menige dezer groeppen met andere gemeen hebben, welke omstreeks dezen zelfden tijd te Athene, inzonderheid aan het Theseum vervaardigd werden, en hij teekent teregt aan, dat de kamp der Centauren, welken *Alkamenes* omstreeks de 86 Olympiade in het eene veld van den gevel des Olympischen tempels aanbragt, volgens de beschrijving van *Pausanias*, met het Phigalische *relief* groote overeenkomst moet gehad hebben; ja hij vermoedde zelfs, dat *Alkamenes*, de beroemdste leerling van *Phidias*, de vervaardiger van dit kunstwerk moet geweest zijn.

Hoe het ook zijn moge, in allen gevalle, zoude men aan de wijze van beschouwing, de meening, dat de tempel in den tijd der Attische pest gebouwd zij, dadelijk moeten laten varen, uit hoofde dat Alkamenes volstrekt gedwongen moet geweest zijn, om Olimpia en den Peloponnesus vóór het uitbarsten van den oorlog te verlaten. De Hoogleeraar *Muller* betuigt echter, dat bij niet voorbij kan te erkennen, dat het wel is waar vermoedelijk is, dat de Attische Bouwmeester teekeningen uit de School van *Phidias* naar *Phigalia* gebragt heeft, maar geenzins dat Attische Kunstenaars uit deze werkplaats zelve daaraan medegearbeid hebben. De behandeling der inkleeding, ook de teekening der figuren, namelijk der Amazonen, die bij zeer sterke extremiteiten grootendeels eenen zeer korten romp hadden, voorts een zeker streven naar bizarrerie, dat zich in onderscheiden groeppering kenbaar maakt, zal met de wijze van voorstellen, die wij ons naar de Attische werken van Phidias-schol moeten maken, niet ligt in overeenstemming kunnen gebragt worden. Inlandsche kunstenaars van ongelijke bekwaamheid (*Stackelberg* meent twee onderscheiden handen te erkennen) schijnen ten deele van Attische modellen afgeleid, doch aan den anderenkant ook derzelve landaard en den smaak van hunnen stam in deze beeldwerken geopenbaard te hebben. Daarbij is ook niet tegen te spreken, dat aan vollen rijkdom van denkbeelden, aan rijke gedachtenbeelden, krachtvol leven, menigvuldigheid van uitdrukking, dichterlijke vlugt van gewaarwording, aan stoutheid en levendigheid der voorgestelde gemoedsaandoeningen, en eene krachtige frischheid der natuur-naboozing, dit relief voor geen der wereld behoeft onder te doen; en men kan zeker niet genoeg zeggen, ten voordeele van dit hoogst opmerkelijk kunstgewrocht, en tegen eenzijdige en overijlde oordeelen van beweren, die zonder letterkundige kennis, zich overijlde beoordeelingen over hetzelve aanmatigen. Op een heldere en vrolijk gelegene plaats, in onmiddellijk zonnelust gebragt, op de juiste hoogte gesteld; moesten deze beeldwerken bij het sterk voortuitspringen van het relief en bij de kracht, die zich overal in dezelve openbaart, eenen zeer sterken en diepgaanden indruk maken, terwijl zij hu, zoo als de Heer Professor *Muller* zegt, onder Engelands droeven en altijd bewolkten hemel in eene flauw verlichte kamer, meer in de Phantasie, in de verbeeldingskracht, welke het ontbrekende aanvult, dan door den zinnelijken indruk kunnen genoten worden.

IETS OVER DE TEMPELIEREN.

Het fraaije Treurspel van *Raynouard*, *Les Templiers*, hetwelk door eene uitmuntende overbrenging van den Hoogleeraar *Kinker*, „de Tempelieren", ook onder ons is bekend geworden, en nog niet zeer lang geleden,

(*Het vervolg op de kant van deze bladz.*)

---

*schelijke Kerkvergaderingen, het was onschuldig vermaak, dat men in een hoog dak doch nabraak, Schouwburg waardige wijze ten tooneele is gevoerd: — dat Treurspel, op eene dusdanige wijze ten tooneele gebragt, moest hoogst belangrijke herinneringen opwekken, die ook in een, bij de vreemdelingen, geheel onbekend, ja zelfs niet eens vermoed verband staan met ons Vaderland. In de Fransche Schrijvers, die dit onderwerp behandeld hebben, geheel onkundig schijnen, dat er ook in Nederland Tempelieren geweest zijn, en dat die Tempelieren aldaar schrikkelijke vervolgingen ondergaan hebben. Een Fransch schrijver, die op het Treurspel van *Raynouard* aanteekeningen heeft gemaakt, zegt onder anderen: „*Opmerkelijk is het, dat, behalve in Frankrijk en in de Syrien van den Paus, deze Ridders nergens anders land wedervaar, ja, dat zelfs verscheidene

pelgrims tegen de wreedheden der ongeloovigen te beschermen, en de veiligheid der groote wegen te handhaven. *Boudewyn*, Koning van *Jerusalem*, gaf hun eene verblijfplaats bij den tempel van *Salomo*, en van daar is het, dat die Ridders den naam van *Templiers*, *Tempeliers* of *Tempelheeren* hebben aangenomen.

Tien jaren waren nog niet verloopen of het *Concilie* van Troijes bekrachtigde en bevestigde hunne instelling, en de *Tempelheeren* ontvingen hunnen Ordesregel uit handen van den Heiligen *Bernard*, die voor den grootsten man zijner eeuw gehouden werd! Kuischheid en gehoorzaamheid was de gelofte welke zij deden, terwijl zij zich daar te boven plegtig verbonden om hun leven en hunne werkdadigheid ten dienste der vrome bedevaartgangers, die zich naar het Heilige Land begaven, te willen aanwenden en besteden!

De Orde maakte snelle voortgangen. Algemeen werd der Ridderen moed geroemd, de eenvoudigheid hunner zeden en hunne Godsdienstigheid geprezen, terwijl het oogge aanzien, waarin zij stonden, en hunne opregtheid, binnen weinige jaren hun zeer rijke begiftigingen en een aanzienlijk vermogen verschafte, zoodat zij weldra goederen bezaten in alle deelen der Christen wereld. Van *Richard*, Koning van Engeland, verkregen zij door koop tot een' prijs van 25 duizend ponden zilver, het geheele eiland Cyprus. Doch het was juist die aanwinst in magt en vermogen, welke den nijd van eenige argdenkende en geldgierige Vorsten en Prelaten gaande maakte. *Philippe le Bel* was de eerste, bij wien het verfoeijelijk denkbeeld oprees, om de orde der Tempelheeren te vernielen. In 1306 veroorzaakte de verwarde staat zijner geldmiddelen een' opstand onder zijn volk, en even als eens te Rome, toen *Nero* daar regeerde, de *Christenen* de schuld moesten dragen, dat die dwingeland de Stad door vuur nood schier verteerd had, op gelijke wijze wilde *Filips de Schoone* doen gelooven, dat de *Tempelheeren* zoo al niet de aanstokers, dan toch de begunstigers van den opstand waren. Hij had boven dien al vroeger begeerige blikken op de rijke bezittingen der Orde geslagen. Nu werd de val der Tempelieren bij hem vast besloten; maar hij had nog zoo dra geene aanklagers, geene valsche beschuldigers bij de hand, evenwel had hij zulke wezens die geschikt waren voor eene valsche beschuldiging noodig, en men vond die welhaast met name *Sequin de Florian* en *Noffodei*, beide wegens zware misdaden zich in hechtenis bevindende; doch wat maakte dat uit, als men iemand veroordeeld *wil* hebben? Er zijn voorbeelden uit de XIXde eeuw, dat men gecondemneerd heeft zonder dat één der getuigen, op welken de beklaagde zich had beroepen, bij het Regterlijk *debat* tegenwoordig was. *Noffodei* was zelve wegens onderscheiden zware misdaden, welke hij gepleegd had, in staat van detentie niet alleen, maar was ook wegens schandelijk vergrijp tegen de orde, uit den rang der Tempelheeren gezet; en nu bood die snoodaard aan, om, bijaldien men hem het leven wilde schenken, *tegen* de orde te getuigen en de zoogenaamde wandaden te openbaren, welke hij voorgaf, dat door dezelve gepleegd werden, en waarvan men niet de minste kennis droeg. Zijne eene gewenschte aanbieding werd met dankbaarheid aangenomen; maar hij ging een weinig te ver in zijnen ijver, want zijne eerste verklaringen waren zoo in het oog loopend ongerijmd, dat zelfs een Koning van den stempel, zoo als *Philippe le Bel* was, daar over blooschte, en hellig weigerde, zich daar van te bedienen, niet om dat *Filips de Schoone* er zich eene gewenschte zaak uit maakte om door list en bedrog het goed van anderen aan zich te brengen, maar om dat ook de listigste booswicht het gezond menschenverstand en het zedelijk gevoel zijner tijdgenooten niet geheel durft over het hoofd zien, veel min hetzelfe openlijk beleedigen. Intusschen deelde hij de depositien dier eerlooze getuigen onder de hand mede aan Paus *Clemens V*. Deze *Clemens de Vde* was de fameuse *Bertrand le Goth*, Aartsbisschop van Bordeaux, die door den invloed van *Philippe le Bel* tot Paus verkoren was, hebbende die Koning deze keuze alleen daarom zoo ijverig bestookt, wijl hij gaarn meester wenschte te zijn zoo wel van de geestelijke als van de wereldlijke magt.

Toen nu *Filips de Schoone* de gezindheid van Rome's voenmaligen Kerkvoogd genoegzaam getoest had, zond hij *lettres closes* aan al de civiele ambtenaren van zijn Rijk af, en wist het door hem in alle stilte vooraf beraamde plan zoo wel te bewerkstelligen, dat op eenen en denzelfden dag, op een en hetzelfde uur, de Ridders van den Tempel allerwege in alle Landen en Staten die onder zijnen invloed Koninklijk gezag of *Suzereiniteit* (een leelijk leenregtelijk woord) stonden, in hechtenis genomen en hunne goederen onder geregtelijke bewaring gesteld werden. Inmiddels haastte zich de Koning om zich meester te maken van den Tempel, nam aldaar zijn intrek, niet anders dan of het zijne eigene woning geweest ware, en bragt in die plaats zijnen schat, en de Charters van Frankrijk over. De Paus, die hoezeer ambtshalve alles wetende, echter nog te kijken stond, en niet gedacht had, dat de zaak zulk een' vaart loopen zou, en die in daardoor onberekenbare bezittingen in de handen des Konings zag overgaan, gaf niet ondubbelzinnig zijne ontevredenheid te kennen, kondigde bullen af en schorste de magt der Bisschoppen en Aartsbisschoppen. Maar *Filips de Schoone* beantwoordde deze Pausselijke maatregelen met een Koninklijk Rescript, in hetwelk hij zijne vroomheid, zijnen levendigen ijver voor de belangen der Kerk en zijnen haat tegen alle ketterij, breedsprakig kenbaar maakte; terwijl hij gelijktijdig den heiligen Vader verweet, dat hij zelf degeene was door wien die belangen allermeest veronachtzaamd en verwaarloosd werden. Maar het duurde niet lang, of de Paus en *Philippe le Bel* kwamen weder in een schuitje. De Paus werd weldra wederom geheel eensgezind met den Koning; en daar de eerstgemelde zich toen juist te Poitiers bevond, bewoog men hem de beleefdheid, van hem zes Tempelheeren te zenden, ten einde hen te verhooren. Ook vereerde men hem nog daar te boven met het voorregt, om zelf het Proces tegen den Grootmeester der Orde op te maken, wanrtoe hij zich volkomen bereidvaardig betoonde. Voors maakte men reeds bij voorraad de noodige schikking ten opzigte der verdeeling van de goederen der orde, en bepaalde tevens, hoe men dezelve zou genieten. Eindelijk kwam men overeen, dat de Heilige Vader de personen zou benoemen, die het beheer over deze goederen moesten hebben, en dat deze benoeming uit eene, daartoe door den Koning te doene, nominatie, zoude volbragt worden.

De keuze van *Filips den Schoone* bepaalde zich tot zijne Kamerdienaars, en de allezins legens *Filips* nu rekkelijk geworden Paus benoemde, zonder eenig onderzoek, al degenen, welke hem door den Koning werden voorgedragen. Een Dominikaner-Monnik, *Willem van Parys* genaamd, Biechtvader des Konings en Opper-Administrateur der Geloofszaken, werd met de instructie van het Proces belast. Men beschuldigde de beklaagden, dat zij op den dag hunner aanneming in de Orde, de Maagd *Maria* en den *Heiland* moesten verloochenen, op het kruis spuwen, herzelve met voeten treden, en op *goeden Vrijdag* zich aan de schandelijkste afgoderij overgeven moesten, door eene kat, die in hunne vergaderingen tegenwoordig was, te laten bidden, en elkander op dat deel des ligchaams te kussen, hetwelk allerminst geschikt is, om eenen kus te ontvangen, dat zij zich van alle gemeenschap met het vrouwelijk geslacht moesten onthouden, en wegelijke ondaden pleegden, welker niet waardig zijn, genoemd te worden; dat zij in elke gewesten zekere kleine afgodsbeelden vereerden, dat zij roovergorgels droegen, welke door de aanraking dezer afgodsbeeldjes gewijd waren; en eindelijk, dat zij hunne zamenkomsten in het alleronduordringbaarste geheim wikkelden.

De beroemde *regter van instructie*, (indien men *dezen eerbiedwaardigen naam* aan den geestelijken heer geven mag, die met het verfoeijelijk opmaken van dit proces belast was!) kweet zich van zijne taak met onverdroten ijver. Weinig dagen waren er slechts verloopen, of hij had 140., een honderd en veertig Ridders verhoord, aan welke hij van één gedeelte der hierboven omschreven misdaden, de bekentenis wist af te dwingen. De Grootmeester der Orde, *Jacob de Molay*. (O! hoe voortreffelijk vertoonde zich de groote toneelkunstenaar *A. Smeck* in deze rol) en de broeder van den *Dauphin van Viennois* deden aanvankelijk eenige bekentenissen, die bezwarend schenen voor de orde, doch welker onbeduidendheid naderhand op eene onmiskenbare wijze blijkbaar gevonden is. Drie Tempelheeren bleven met onbezweken moed en onwrikbare standvastigheid verklaren, dat de Orde onschuldig was aan de feiten die haar werden te last gelegd. De Paus gelastte, dat de Kardinalen onderzoek doen zouden nopens de echtheid, de regelmatigheid en de juistheid der verhooren, en hunne Eminentien verklaarden, dat de verhooren, echt, regelmatig en juist waren; wat wilde men nog meer! Na deze verklaring was de volkomene vernietiging der Orde aan geenen twijfel meer onderhevig. De Paus vaardigde bullen uit naar alle Landen en Staten der Christenheid, om aan de Tempelheeren hun proces op te maken, en *Filips de Schoone* was van zijnen kant al even onvermoeid, om de Tempelieren op alle denkbare manieren te vervolgen. Hij deed edikten afkondigen, waarbij aan iedereen op doodstraf verboden werd, eenige schuilplaats aan eenen uit zijnen kerker ontsnapten Tempelheer te verleenen. In elke gevangenis kreeg de tuchtmeester of *vader*, (ook dit zoo eerwaardige woord heeft men dus zoo ouren misbruiken!) last om martel-werktuigen in gereedheid te houden, om den beschuldigden daarmede allerlei wreede pijnigingen aan te doen. De *vader* neep hen, b. v., van tijd tot tijd met gloeijende tangen; of tot eene afwisseling, brak hij hun de ledematen, en ter vermijding van eentoonigheid, ontwrichtte of verminkte hij de *gedestineerde* Tempelheeren!

Eenige, ja zelfs zeer velen bezweken onder deze afwisselende folteringen; anderen bleven, te midden hunner pijnigingen, met eene onovertrefbare gelijkmoedigheid hunne onschuld bewieren; of zoo er al eenige waren, die voor deze *strafgevangenis vaderlijke* pijnigingen kortstondig hadden moeten bezwijken, dan herriepen zij toch buiten pijn en banden, al de bekentenissen, welke zij op de pijnbank door smart overwonnen, met den mond, welke het hart logenstrafte, hadden uitgestameld! Maar aangezien, dat dit weerbarstig gedrag den geestelijken regter eenigermate in verlegenheid bragt, zoo bepaalde men, dat al, wie zijne, eenmaal gedane, *confessie* weder zou komen in te trekken, als *relapsus*, dat is als iemand, die ten tweeden male tot ketterij vervallen ware, zoude beschouwd en dien overeenkomstig zoude behandeld worden. Op deze wijze was het dat *Philippe de Marigny*, Aartsbisschop van Sens, hiermede te werk ging. Te Parijs hield hij een *Provinciaal-Concilie*; en dewijl niet minder dan vijf honderd en vier Ridders tegen hunne eerste bekentenis geprotesteerd hadden, werden zij bij de *Porte Saint-Antoine*, tot algemeene afschrik levend verbrand. Men weet, dat niemand der Ridders, om deze tweede straf te ontgaan, zijn protest wilde herroepen; nog tegen andere Edellieden hadden denzelfden moed, maar ondergingen ook hetzelfde lot te Senlis.

Eindelijk oordeelde men dat het juiste tijdstip gekomen was, om over de geheele orde uitspraak te doen en den Grootmeester zelven te vonnissen. De Paus benoemde eenige Commissarissen, die zich in de maand Augustus 1309 naar Parijs begaven. Daar deden zij *Jakob de Molay* voor zich brengen en vroegen hem af, of hij voornemens was, om zijne orde te verdedigen? Het antwoord van den ongelukkigen Grootmeester was zoo eenvoudig, als edel: „*ik ben*, zeide hij, *een' Ridder zonder wetenschappelijke kundigheden, ik ben geheel ongeletterd, ik bezit weinig of geene kennis van de manier van procederen en van de gebruiken der Regthanken; doch de orde van welke ik de eer heb het hoofd te zijn, is, in hare geaagingen, in haren godsdienst en in hare zeden zuiver; en ik heb van hen die deze orde uit-*

(*Dies vervolg op den kant van eene bladz.*)

houwen en den bulk openmijden. Deze Kommissarissen bleken, namelijk, de proces-stukken vervalscht, want zelfs de Griffier had, om den Regter genoegen te geven, er zeer vele verzwarende lotsstandigheden ingeschreven, die *ik verklaar derhalve, dat ik op al de beschuldigingen, die tegen de Ridders, welker Beschermheer ik ben, ingebragt zullen worden, antwoorden zal en ik voor ik verdedigen om mijne verdediging voor te dragen.*

Die verklaring werd hem echter gewelgerd: zelfs belogen de Kommissarissen hem onder het oog, dat hij zich aan der grootste gevaar bloostelde, door eene zaak, die reeds verloren was, te willen verdedigen. Zij lieten niets onbeproefd om hem van dit voornemen af te brengen, doch hij bleef onverbiddelijk in zijn besluit volharden.

Toen de Grootmeester (voor de Kardinalen gebragt wierd), die door den Paus verkoren waren om zijne Regters te zijn, begon men met hem zijne akte van beschuldiging voor te lezen, terwijl men, ook die van de beklaagde Ridders bijvoegde, welke men voorgaf, dat zij hem voorheen in China, (zoude afgelegd hebben. Bij het hooren van dit laatste deze stukken, weerwaardigheden ten opzigte zijner, maakte hij het teeken van het kruis, verklaarde de Kardinalen voor eerlooze vervalschers, en zeide hun: dat zoo wanneer zij tot eenen anderen stand behoorden, dat hij wel zoo gewaagen hebben hoe hij hen tot regten reden moesten brengen; ook mogte hij er nog bij, dat hij wel wenschte, dat men hen behandelen mogte, even als de Sarasenen en Turken de valsche beschuldigers behandelen, wien zij den kop afhouwen.

(*Het vervolg op de kant van de volgende bladz.*)

Sedert onze laatste zijn in Texel ingekomen de A. F. Conseiloo, van Suriname, J. T. Visser, van Curaçao, A. L. Wildeboer, en D. Chartosin, van Londen, W. Stokford, van Hull, P. C. Stelworth, J. P. Segeberth, van Mesel, E. A. Bakker, van Koningsbergen.

Uitgereed J. H. Freiburg, naar Suriname, P. Haasnoot, naar Lissabon.

(*Het vervolg op de volgende bladz.*)

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

Gevleid door de hulde die de *jonge Tooneelisten*, onder directie van D. L. BAMBERG, bij hunne Tooneelvoorstellingen hebben ontvangen, heeft hem doen besluiten eene *derde en zekere laatste Representatie* te geven.

Dingsdag den 27 Mei 1828,

Op algemeen en aanhoudend verzoek:

HET KAMERTJE VAN EEN WASCHMEISJE, *Blijspel*, met *Zang*. Voorafgegaan door: DE MISLUKTE SERENADE, *Blijspel*, met *Zang*. Na afloop der *Tooneel-Representatie*, zal de Directeur de eer hebben, in zijn vak als MECHANICUS op te treden, en alle die proeven daar stellen, welke hij de eer heeft gehad bij gelegenheid der *Haagsche Kermis*, voor *Hare K. K. H. Mevrouw de Prinsesse van Oranje*, te verrigten.

Men zal precies ten half zeven ure beginnen.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

Onder directie van J. H. HOEDT en W. A. BINGLEY.

Derde en zekere laatste Voorstelling met den Heer

ANDRIES SNOEK.

Woensdag den 28 Mei 1828,

ACHILLES, *Treurspel*, in vijf Bedrijven, met eenige daarin gemaakte bekortingen. Na hetzelve: MICHEL EN CHRISTINE, *Blijspel* met *Zang*, in één Bedrijf.

Men zal precies ten half zeven ure beginnen.

---

* * * Mijne geliefde Huisvrouw J. DORSMAN, beviel heden, door Gods goedheid, zeer voorspoedig van eene DOCHTER. Strekkende deze ter kennisgeving aan onze familie en vrienden, zoo binnen als buiten deze Stad.

LEYDEN den 21 Mei 1828.

P. BLAAUW.

---

* * * Heden is overleden onze geliefde Zoon JOHANNIS JACOBUS, in den jeugdigen ouderdom van 19 jaren.

LEYDEN den 22 Mei 1828.

JOHANNIS JACOBUS LATOUR,
G. C. LATOUR, geb. HUYGENS.

Dienende tot kennisgeving voor familie en vrienden buiten de stad.

---

* * * Het heeft den Heer van leven en dood behaagd heden ochtend ten 11 uuren, tot mijne en mijner vier Kinderen innige droefheid, het tijdelijke met het eeuwige te doen verwisselen, mijn geliefde Echtgenoot, ARY VAN HEES; hij overleed aan de gevolgen eener korte stondige doch hevige zenuw-ziekte, in den ouderdom van ruim 49 jaren, na eene echtverbintenis van ruim 18 jaren. Geve hiervan, door deze, kennis aan familie, vrienden en bekenden, terwijl ik mij, ook zonder brieven van rouwbeklag, die mijne aandoening alléén kunnen vermeerderen, van hunne deelneming, in mijne omstandigheid, overtuigd houde.

LEYDEN, den 21 Mei 1828.

C. M. DERMOUT,
Wed. A. VAN HEES.

---

* * * Gevoelig voor zoo vele blijken van hartelijke deelneming bij het door ons en onze Ouders geleden smertelijk verlies, door het afsterven van onzen geliefden *Zoon* en *Kleinzoon*, betuigen wij, langs dezen weg, onzen welmeenendsten dank; onze menigvuldige vrienden en bekenden verzoekende deze onze dankbetuiging, tot voldoenend bewijs onzer erkentenis te willen ontvangen.

L. F. PROOT,
S. J. PROOT,
geb. MOLESCHOTT.

LEYDEN, 26 Mei 1828.

J. A. F. MOLESCHOTT,
J. M. MOLESCHOTT,
geb. VERWEY.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Amsterdam den 24sten Mei 1828.

Holland,	Werkelijke Schuld	2½ pCt.	f 53½	à 54
	Rest. Uitgeteelde dito			à
	Kans-Billetten		18½	à 18¾
	Stellen van uitgeloten dito			à
	Amortisatie-Syndic.	4½ pCt.	98	à 98¼
	Domein Losrenten	2½ „	94	à 94½
	Handel-Maatschappij	4 „	86½	à 87
Frankrijk,	Inschrijving Grootb.	5 „		à
	Dito op dito	3 „	76	à 76½
Rusland,	bij *Hope en Comp.*	5 „	99	à 99¼
	Ins. op 't Grootb.	5 „	52	à 52½
Pruisen,	Obl. Neg. Londen	5 „	108½	à 108¾
	dito in Londen van 1822		108	à 108½

---

* * * Van wege Ed. H. BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad Leyden, wordt bij dezen bekend gemaakt, dat op de reeds bevorens aangelegde en thans goedgekeurde *nieuwe Begraafplaats*, welke behoorlijk is ingerigt en verder ingerigt zal worden, ten redelijken prijze te bekomen zijn, eigen, zoo Gemeenelde als Zand-GRAVEN, en wordt den degenen, welke mogten genegen zijn daarvan aankoop te doen, verzocht zich te adresseren aan den Opziener over het begraven J. DE PECKER, aan de Pieterskerk alhier woonachtig, bij wien de noodige informatien te bekomen zijn.

Leyden, den 8 Mei 1828.

* * * VERKOOPING *in de Stads Bank van Leening* te Leyden, op Dingsdag den 10 Junij 1828, des voormiddags ten 10 ure precies, van VERSTANE PANDEN, als van: Juweelen, Goud, Zilver en Horologien, beleend in de maand November 1826, en van Wollen-, Linnen- en andere, zoo gemaakte als ongemaakte GOEDEREN, beleend in de maand Februarij 1827.

Voorts dient tot parigt der belanghebbenden, dat alle de voorschreven Panden, welke daags te voren, des voormiddags van 10 tot 's namiddags ten 2 uren, voor een ieder te zien zijn, niet later zullen kunnen worden gelost, of afgedaan den uiterlijk op Zaturdag den 31 Mei 1828. *Zegt het voort.*

* * * *Kommissarissen en Directeur* van het NEDERLANDSCH *BRAND-WAARBORG-GENOOTSCHAP* berigten, dat de Staat en Rekening der *Tweede Afdeeling* is voorgelegd aan de Wel-Edele Heeren:

HERM. HERTZ,
W. VAN KEMPEN,
RIDERLEN & FUCHS,
HEND. LINSE
en
E. SCHEER VAN LANK,

welke dezelve hebben nagezien en goedgekeurd, dat de Schadens, gedurende het afgeloopen *Genootschaps-jaar* voorgevallen, zijn vergoed uit de Interessen der Beleeningen, waarvan het batig Saldo in de Reserve-Kas is overgebragt en *Deelhebberen* dus wederom voor ½ pCt. Administratie-Kosten zijn verhaalbaard geweest; en voorts dat gemelde Staat en Rekening gedurende zes weken ter visie blijft liggen, ten huize van den *Directeur*, *Groenenburgwal bij het 't Gravelandsche Veer*, N°. 2.

Amsterdam, 22 Mei 1828.

A. HORSTMAN,
P. J. AMESHOFF,
J. PASSAVANT,
Kommissarissen.
J. F. GEORGY, *Directeur.*

Tot de Inschrijvingen in het bovenstaande Genootschap, vervoege men zich te Leyden bij den Heer P. HEMELRYK, Cz., en te Oudshoorn bij den Heer S. PIEK.

* * * Ten Kantore van NEHEMIA NATHANS op den Nieuwen Rijn te Leyden, alwaar in de afgeloopen 130ste *Kon. Ned. Loterij* verscheidene kapitale Prijzen zijn gerokken, zijn nog voor de *Eerste Klasse* der 140ste *Kon. Ned.* LOTERIJ, waarvan de Trekking geschied op den 7 Junij aanstaande, te bekomen Heele en Gedeelten van LOTEN in *Koop*, alsmede voor alle Klasse doorgefourneerd, volgens Conditie.

* * * Bij J. D. DE VROEDE, in de Biersteekerij *'T HAASJE*, op de Langebrug, om den hoek van de Schoolsteeg, te LEYDEN.

Verkoopt men diverse soorten van BIEREN, bij de fust en kruik, als: Oude en Versche, Bruin-, Bosch-, Luiks-, Loender-, Prinsesse- en Gersten Bieren, tegen 6, 7½, 10 en 12 centen; dubbeld Prinsesse, tegen 15 à 22½ cent per kruik, en belegen Diester Bier ter versterking à 25 centen. Deze bovenstaande Bieren zijn zoo civiel bereekend, dat zij per kruik voor dezelfde prijs, als per fust, worden aan huis bezorgd.

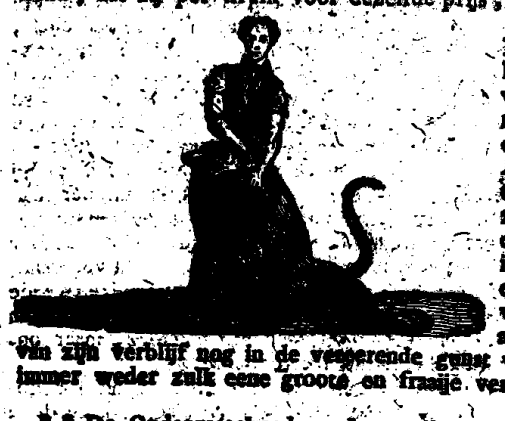

De Ondergeteekende, Eigenaar der GROOTE KONINKLIJKE MENAGERIE, zijnen welmeenende dank betuigende voor het goed onthaal, hetwelk hem van *Leydens geëerde Ingezetenen*, en inzonderheid van de Beminnaars van het schoone en wonderbare in de Natuur, mogt te beurt vallen, heeft tevens de eer te berigten, dat hij, door de spoedig ophanden zijnde *Dordsche Kermis*, zijne *Menagerie* niet langer dan *Morgen Dingsdag avond* kan ten toon stellen; en om een ieder de gelegenheid dier verzameling van Dieren, welke door hare uitgebreidheid, zoo veel mogelijk gemakkelijk te maken, heeft hij de prijzen der plaatsen die twee laatste avonden bij de Voeding, het beste tijdstip om de Dieren in hare volle kracht en natuur waar te nemen, bepaald op 60 cents de eerste rang; 40 cents de tweede, en 20 cents de derde rang; hiervoor voor het overige bij den dag de prijzen der rangen in de beide Tenten, als bij de biljetten is omschreven. Hij beveelt zich deze laatste dagen zijner verblijf nog in de vergerende gunst van het geacht publiek aan, vermits het niet waarschijnlijk is, dat er immer weder zulk eene groote en fraaije verzameling van viervoetige en andere Dieren zal te zien zijn.

Wm. VAN AKEN, *van Rotterdam.*

* * * De Ondergeteekende maakt aan alle zijne begunstigers bekend, dat hij bakt in de Wafelkraam, gereekend N°. 3, van de Galgestraat op de Beestenmarkt te Leyden; omdat er eenlooze menschen zijn, die zich op zijn naam durven uitgeven, en door de menigvuldige klagten, welke bij hij aanhoudendheid ontvangt, zoo is hij genoodzaakt zulks aan het geëerd publiek bekend te maken; belovende verders een prompte en op nieuw eene civiele bediening.

JACOBUS SPARDYN.

* * * UIT DE HAND TE KOOP binnen de Stad Leiden, eene extra fraaije gerenoveerde en brillant geporteerde WINKEL-AFFAIRE, met eene magnifieke WINKEL en een rooijaal en voordeelig HUIS er bij te koop, alles staande op de levendigste en voornaamste stand dezer Stad. Adres bij den Eigenaar, op de hoek van de Maarsemansteeg en Breedestraat, Wijk 4 N°. 219. Brieven FRANCO.

* * * S. WILLEMS, *Bloemist* te *Gend*, is van mening door een daartoe Beambte, in het Koffijhuis *het Zwijnshoofd* te Leyden, op Vrijdag den 30 Mei 1828, des morgens om elf ure, publiek om *contant geld*, te verkoopen: Eene schoone Verzameling van Oranjeboomen, Lauwrieren, nieuwe Azalia's, groote Rhododendrums, en veel meer andere PLANTEN. Alles daags vóór den Verkoopdag voor een ieder te zien.

Te Leijden bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER EN ZOON, op de Breedestraat.

In het Vlie binnengekomen J. Jensen, van Odense; J. C. Parrouw, P. H. Heldt, van Memel, H. C. Adamsen, van Nyckiöbing; L. Lijdsma, van Arendahl.

Uitgezeild J. H. Fiers, naar Hull; E. P. Harm. J. C. Jensen, A. B. Visser, J. J. Asties, P. Boljense, P. J. Arbo, H. Jans, D. C. Danielsen, beur Noorwegen; J. C. Bohneke, C. D. Pantekoek, J. J. Roggezak en J. C. Schildwacht, naar Archangel; J. O. Kuiper, naar Petersburg; J. Peters, C. H. Lietke, M. Wenke, C. M. Mietzner, H. A. Molter, H. H. Voss, F. C. Schumacher, H. Rieke, J. O. Visser en A. A. van der Wal, naar Oostzee; J. F. Moller, naar Amelom; J. H. Nolandt, naar Roskok; R. R. Legger en J. G. Sehrder, op avontuur.

Te Terschelling binnen J. J. Rass en J. L. Tieman, van Dantzig; D. D. Kuitse, van Neustad; J. M. Wiebes, van Kiel; H. N. Hanseb, van Randers; N. H. Korff, van Hamburg; H. A. Wolkammer, van Bremen; P. C. Nauta, van Emden; H. M. Hebb en H. N. Bahlman, van Meinel; J. F. G. Sehut, van Koningsbergen.

Uitgezeild C. Tampeke, naar Hamburg.

Rapt. J. T. Visser, van Curaçao in Texel binnen, heeft den 17 Mei den Goudsmit Leprink, het schip *de Koloniën*, Kapt. L. Wildschut, van Amsterdam naar Suriname, aan welks boord alles wel was.

Het wrak van het schip *Paramaribo*, Kapt. Timbrill, van Suriname naar Rotterdam, op de Dieter gestrand, is den 24 Mei langs Zijpe in Zierikzee binnen gebragt.

Rapt. A. H. Heeman, den 25 Mei van Amsterdam te Hoorn gekomen, meldt, dat hij op zijne reis hierheen, in den nacht tusschen den 26 en 27 Februarij op 26° N. breedte, 25° W. lengte, door een onverwachte buij, alle zijne zeilen verloren had, en twee pompen van zijn volk (genaamd H. A. Wagner en J. O. Kleinma) die beide wegen hun groot brandewijn over boord geslagen en verdronken waren; zijn de vlek was veel beschadigd, doch ook veel door kappen en snijden verloren gegaan. Hij dacht spoedig de terugreis aan te nemen, indien de ladinge van het schip als ook de lading niet gebeden.

Arrivementen: Te Ilsvens Kapt. A. A. Heeman, van Amsterdam; te Marsdiep H. T. de Jong, van Borde, in 6 dagen; te Liverpool J. Bird, van Rotterdam; R. Auker, van Zierikzee; te Milford J. Chappel, van Amsterdam, en Cardiff G. G. Boon, van Otzende; te Greenock W. Barfield en A. Gallawry, van Harlingen; F. E. Glück en J. Hart, van Rotterdam; J. van den Broeke, van Bergen op Zoom; J. Speekens en de Vos, van Otzende; H. Eibing, van Antwerpen en Nazeby van Medemblik; te Hull H. Lenz en J. Davids, van Zwolle; J. Owen, van Queenb.; Clark, van Antwerpen; J. Morgan, van Amsterdam naar Bakker, van Rotterdam; te Shields H. Andersen, van Amsterdam; te Leith R. Phillips, van Rotterdam; H. Knuth, J. C. Diers, A. Lehmkuhl en F. Kamphe, van Amsterdam in 4 dagen.